

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Vértényi Jenő ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szűcsné dr. Durgó Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránt a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróságon 2.M.65/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.946/2008/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.946/2008/4. számú ítéletének azt a rendelkezését, amelyben megállapította, hogy az alperes 2007. december 21-én kelt felmentése jogellenes és a felperes közalkalmazotti jogviszonya 2008. szeptember 12-én szűnik meg, továbbá kötelezte az alperest 1.140.000 forint havi átlagkereset megfizetésére, hatályában fenntartja. Ezt meghaladóan nem érinti.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 67.500 (Hatvanhétezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2006. augusztus 28-án művészeti titkárként létesített közalkalmazotti jogviszonyt a Megyei Önkormányzat és ... Megyei Jogú Város Önkormányzata közös fenntartásában álló alperessel.

A Zala Megyei Közgyűlés határozatával az alperesi intézmény létszámát négy fővel csökkentette oly módon, hogy meghatározta a megszüntetendő munkaköröket is. A ... Megyei Jogú Város Közgyűlése határozatával az előbbi létszámcsökkentést elfogadta.

Az alperes 2007. december 21-én az említett fenntartói határozatokra, továbbá arra hivatkozva, hogy a felperes munkaköre megszűnt, felmentéssel megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát.

A felperes keresetében közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetésének és annak megállapítását kérte, hogy jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. A Kjt. 34. § (4) bekezdése alapján hathavi átlagkereset megfizetésére kérte kötelezni az alperest, kereseti kérelme elmaradt illetménykiegészítés megfizetésére is irányult.

A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 2.M.65/2008/10. számú ítéletével az alperest 120.000 forint illetménykiegészítés megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felmentés indokolása valós volt és okszerű, a felperes munkaköre az alperesnél megszűnt, feladatait az alperes más közalkalmazottak munkaköréhez csatolta. A felperes által hivatkozott Sz. E. - akinek jogviszonya még a felperes felmentése előtt megszűnt - nem művészeti titkár, hanem művészeti munkatárs volt, így a fenntartói határozatok végrehajtásaként a felperes jogviszonyát kellett megszüntetni. Értelmezése szerint a Kjt. 30/A. §-ában meghatározott másik munkakör felajánlás lehetőségéről való tájékoztatás elmaradása csak akkor teszi a felmentést jogellenessé, ha a felmentés időpontjában volt a közalkalmazott számára felajánlható munkakör, adott esetben azonban a fenntartó nyilatkozata szerint a felmentéskor ilyen nem volt.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.946/2008/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét - nem fellebbezett részét nem érintve - részben megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a 2007. december 21-én kelt felmentéssel, ezért az 2008. szeptember 12-én szűnt meg. Kötelezte az alperest hat havi átlagkereset (1.140.000 forint) és az elsőfokú bíróság által megítélt 120.000 forint illetménykiegészítés után 2007. november 1-jétől járó kamat megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság megalapozottnak találta a fellebbezésnek azt a hivatkozását, hogy a Kjt. 2007. szeptember 1-jétől hatályos 30/A. §-ában foglalt eljárás mellőzése egymagában a felmentés jogellenességét eredményezte. Kitért arra is, hogy nem a felmentés időpontjakori, hanem az azt legkevesebb tíz nappal megelőző állapot az irányadó a betöltetlen munkakörök tekintetében. A felmentés akkor lett volna jogszerű, ha a felmentéshez tartozó iratok tartalmazzák a közalkalmazott nyilatkozatát arról, hogy nem él a

munkakör felajánlási lehetőség igénybevételével, illetve a munkáltató fenntartójának nyilatkozatát a betöltetlen megfelelő munkakörök hiányáról vagy meglétéről.

A jogerős ítélet ellen a Kjt. 30/A. § téves értelmezésével összefüggő megsértésére hivatkozva az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet „megváltoztatását”, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérve. Álláspontja szerint a munkáltatót másik munkakör felajánlására vonatkozó kötelezettség csak akkor terheli, ha valóban létezik olyan betöltetlen munkakör, ami a közalkalmazottnak felajánlható. Annak hiányában nincs mit felajánlani, így nem követelhető, hogy a munkáltató tájékoztassa a közalkalmazottat az üres munkakör felajánlásának lehetőségéről. Álláspontja szerint ezt támasztja alá a Kjt. 30/A. § és 30/C. §-ában foglaltak nyelvtani értelmezése is. Jogszabálysértő és kiterjesztő a másodfokú bíróságnak az az értelmezése, hogy a munkáltatónak a felajánlható betöltetlen munkakörök hiányáról is tájékoztatást kell adni. A felmentés jogellenességét és a Kjt. 34. §-ában foglalt jogkövetkezmény alkalmazását is - értelmezése szerint - csak az alapozza meg, ha a felmentés időpontjában van felajánlható betöltetlen munkakör, és erről nem ad tájékoztatást a munkáltató.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitás, hogy a perbeli felmentés indoka valós és okszerű voltát az alperes bizonyította (Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pont és (2) bekezdés). A vita tárgyát az képezi, hogy a Kjt. 30/A. §-ában a másik betöltetlen munkakör felajánlásának lehetőségéről szóló munkáltatói tájékoztatásnak a felmentés közlésekor üres munkakör hiányára hivatkozással történt elmaradása jár-e a felmentés jogszerűségét érintő jogkövetkezménnyel. Ebben a jogkérdésben az első és a másodfokú bíróság a Kjt. 30/A. §-át eltérően értelmezte. A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság jogértelmezését osztja.

A Kjt. 30/A-F. §-ok a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénybe 2007. szeptember 1-jétől bevezetett új jogintézmény (állásfelajánlási rendszer) szabályait tartalmazzák.

A korábbi, 2006. december 31-éig hatályban volt Kjt. 30. § (3) bekezdése értelmében a közalkalmazott az akkor hatályos (1) bekezdés a)-c) pontja alapján akkor volt felmenthető, ha a

munkáltatónál vagy az irányítása, felügyelte alatt álló szervezetben nem állt rendelkezésre a képzettségének megfelelő másik munkakör, hogy ha az ilyen munkaköbe való áthelyezéshez nem járult hozzá, illetve részmunkaidőben történő foglalkoztatásra nem volt lehetőség. A munkakör felajánlási kötelezettség elmulasztása a felmentést jogellenessé tette (BH 2004.522., EBH 2002.791., BH 2002.117., BH 1993.773.). Amennyiben azonban a munkáltatónál nem volt megfelelő üres munkakör, a bírói gyakorlat szerint a felmentésben nem volt szükséges utalni a megfelelő munkakör hiányára, emiatt a felmentés nem vált jogellenessé.

A jelen ügyben alkalmazandó, a közalkalmazotti jogviszony megszűnésének elkerülését szolgáló új állásfelajánlási intézményrendszer a munkakör felajánlási kötelezettséget szélesítette, az állásfelajánlási kötelezettség azonban csak akkor áll fenn, ha a közalkalmazott írásban kéri betöltetlen munkakör felajánlását. A közalkalmazott e jogosultsága megfelelő gyakorlása érdekében a Kjt. 30/A. § (1) bekezdése előírja, hogy - a törvényben megjelölt felmentési indokok esetén - a felmentés tervezett időpontja előtt a munkáltató köteles írásban tájékoztatást adni a munkáltatón belül, az irányítása alá tartozó munkáltatónál, illetve a fenntartója által fenntartott más munkáltatónál a közalkalmazott végzettségének, egészségi állapotának megfelelő másik betöltetlen munkakör felajánlásának lehetőségéről. A közalkalmazott e tájékoztatás közlésétől számított kettő munkanapon belül írásban nyilatkozhat arról, hogy igénybe veszi-e a munkakör felajánlást. Igenlő válasz esetén a munkáltató köteles megkeresni a fenntartót is, mert ez biztosítja, hogy a fenntartóhoz tartozó intézményeknél lévő üres munkakörök közül a közalkalmazott választhasson. A fenntartónak a munkáltatói megkeresésétől számított öt napon belül nyilatkoznia kell, a felajánlott üres munkakörökről a közalkalmazott újabb öt napon belül nyilatkozik. A Kjt. 30/C. § (1) bekezdése előírja, hogy a felajánlható munkakörökről szóló munkáltatói tájékoztatás és a felmentés közlése között legalább 10 napnak kell eltelnie.

Az állásfelajánlási rendszer korábbiakhoz képest jelentősen kiszélesített, a fenntartó bevonásával többszereplőssé tett, és a felek nyilatkozatait különböző határidőkhöz kötő szabályaiból jogszerű értelmezéssel az a következtetés vonható le, hogy az üres munkakör vizsgálatát a közalkalmazottnak az előzetes tájékoztatásra adott írásbeli igenlő válasza indítja el, ezért a Kjt. 30/A. § (1) bekezdésében előírt, a másik megfelelő munkakör felajánlása lehetőségére vonatkozó előzetes munkáltatói tájékoztatás elmulasztása a felmentést önmagában jogellenessé teszi.

A munkakör felajánlás lehetőségéről való tájékoztatás elmulasztásával kiadott felmentés tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a felmentés közlésekor volt-e megfelelő felajánlható

munkakör a munkáltatónál és a fenntartóhoz tartozó más intézményeknél, a jogszabály rendeltetéséből következően egyedül a tájékoztatás megléte irányadó, mivel az adott garanciális jogok érvényesülése e nélkül nem biztosítható.

Az előzetes tájékoztatás elmulasztása előbbi értelmezését támasztja alá a Kjt.-nek a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeit szabályozó 34. § (1) bekezdésnek a perbeli jogkérdés szempontjából jelenleg is változatlan a) pontja, amely a jogellenes megszüntetés minősített esetei között sorolja fel a felmentési korlátozásokra vonatkozó 30/A-D. §-okban előírtak megsértését.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletnek azt a rendelkezését, amelyben megállapította, hogy az alperes 2007. december 21-én kelt felmentése jogellenes és a felperes közalkalmazotti jogviszonya 2008. szeptember 12-én szűnik meg, továbbá kötelezte az alperest 1.140.000 forint havi átlagkereset megfizetésére, hatályában fenntartotta. Ezt meghaladóan nem érintette.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezi az alperest a felülvizsgálati eljárás költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet ügyben még irányadó 14. §-a értelmében - figyelemmel az alperes személyes illetékmentességére (Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont) az állam viseli.

Budapest, 2010. június 23.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő